

En nu is het aan jou!

‘De *Constanter* is een familielid’

Met de paplepel leerden zowel vader Binnert (73), als zoon Pieter (36) en dochter Tynke Halbertsma (35) zeilen op de boeier die al vijf generaties in de familie is. ‘Vanaf onze geboorte zeilen we allemaal op de *Constanter*.’

Tekst: **Klaas Smits** Portret: **Klaas Wiersma**

Pieter Halbertsma: ‘De overdracht van de boeier naar mij is in wording en ik ben dan de vijfde generatie. In 1877 ging de *Constanter* te water en in 1901 werd mijn betovergrootvader Pieter – als eerste Halbertsma – eigenaar van de boeier. In de tijd van mijn betovergrootvader en overgrootvader (Hidde), tussen 1901 en 1967, had de familie een schipper in dienst. Vanaf mijn grootvader (Pieter) zeilen we het schip zonder schipper.’

Binnert Halbertsma: ‘Er is veel veranderd in de 125 jaar die de boeier nu in de familie is. Maar de veranderingen voltrokken zich vooral in de wereld om de boeier heen. Die wereld vulde zich met steeds meer comfortabele, polyester zeiljachten en grote motorboten. De *Constanter* is in essentie hetzelfde gebleven. Wat daaraan wel veranderde was de motor die eind jaren zestig werd ingebouwd. Nu vinden we dat heel gewoon, maar de eerste negentig jaar is er dus zonder motor gevaren. In die tijd zeilden ze, of ze pakten de vaarboom of liepen met een jaaglijn over het jaagpad.’

Pieter: ‘Normaal doe je een boot van de hand wanneer er iets mis mee is, of wanneer de tijd ontbreekt om ermee te varen of als de middelen er niet meer zijn om haar goed te onderhouden. Bij ons draag je de boot over en je wilt de volgende generatie niet belasten met allerlei ellende en verborgen gebreken.

Mijn voorvaderen hebben elk op hun manier geprobeerd zaken te optimaliseren. Zo hebben ze veel van het ijzerwerk vervangen door roestvaststaal, bijvoorbeeld de sleepijzers en het helmhout.’

Tynke Halbertsma: ‘Ik ben dankbaar dat we dit schip mogen hebben en ervoor mogen zorgen. We beleven er zoveel lol aan. De liefde voor de boeier heeft vooral papa ons bijgebracht. Hij betrok ons altijd bij het varen. Wanneer we wilden sturen, dan mocht dat. Papa vroeg Pieter en mij af en toe om met zijn tweeën de boot te verleggen. Hij zei dan tegen ons: “Regel het maar”. De bedoeling was natuurlijk dat we dat schadevrij zouden doen en dat maakte het een spannende opdracht.’

Binnert: ‘Ik mocht al snel zelfstandig met de *Constanter* op stap, samen met mijn broer Hidde. We waren pas zo’n vijftien of zestien jaar en zeilden van Grou naar Eernewoude waar we overnachtten. We voeren ook wel naar Sneek en dat vonden wij spannende tochten. In Sneek maakten we een keer een krasje op het zwaard en dat heb ik toch maar bijgelakt voor we de boeier weer teruglegden in het schiphuis in Grou...’

Pieter: ‘Ik ging op mijn achttiende voor het eerst met vrienden op pad met de boeier. Ik studeerde in Groningen en mocht met zeil-

vrienden een weekend weg. Varen zonder mijn vader aan boord is anders. Normaal gaan veel dingen vanzelf, maar dan ga je ineens bewust over alle handelingen nadenken en besef je hoe goed je op elkaar bent ingespeeld. Het waaide ook nog eens stevig.’

Binnert: ‘Mijn proeve van bekwaamheid bestond uit het zeilend passeren van het sluisje bij de Modderige Bol (een zijslot van de Wijde Ee), waarvan de deuren altijd open staan. Mijn vader, mijn opa en ik waren aan boord. Ik was veertien en mijn opa zei dat ik de Modderige Bol maar in moest sturen. Het sluisje is zo smal, dat het zwaard op de rust moest. Ik stuurde heel precies om niets te raken en dat lukte. Dat zijn de momenten uit het leren zeilen met de *Constanter* die je nooit meer vergeet.’

Tynke: ‘We zijn vergroeid met het schip en we zijn enorm op elkaar ingespeeld. De boeier is een heerlijk schip, maar je moet wel weten wat je doet. De bandbreedte tussen lekker varen en bijvoorbeeld te scheef gaan, is smal.’

Binnert: ‘Mijn vader was de eerste die het onderhoud zelf deed en ik weet ook niet beter. Grote zaken laten we aan de werf over en toen ik zelf mee kon betalen aan restauraties, deed ik dat. In 1984 zaten er wat rotte plekken in de stevenbalk. Mijn vader vond dat het nog wel

‘Tijdens wedstrijden zijn de rollen nu omgedraaid. Pieter staat aan het roer en papa zit op de kajuit bij de fok’

kon, maar ik wilde dat er een nieuwe in kwam. Ik heb de nieuwe stevenbalk betaald en we kwamen overeen dat ik de boeier dan maar moest overnemen. Afgelopen winter heb ik de kluisborden, beretanden en het naambord geschilderd en van nieuw bladgoud voorzien. Sinds Pieter en Tynke spieren hebben, hebben we het hele schip onderhanden genomen. Inmiddels kennen we elk schroefje en hoekje. Het dek en het dak van de roef kaalhalen en opnieuw lakken, kostte ons 31 dagen. Met de krabber haalden we er meer dan 100 jaar oude lak vanaf. We werkten in het schiphuis en soms zat er een week tussen, voordat we verder konden. IJsvogels zaten ons dwars en op een gegeven moment was het toch even schrikken toen er een iets had achtergelaten op het net kaalgehaalde hout.’

Pieter: ‘De *Constanter* past op ons en wij passen op het schip. ’s Winters onderhoud plegen in het schiphuis, waar zij het hele jaar door ligt, is onderdeel van de traditie. Ook ooms, tantes, neven en nichten lagen in hetzelfde schiphuis en werkten daar aan hun eigen boten, wat het onderhoud erg gezellig maakte. De boeier gaat er wel even uit om het onderwaterschip te behandelen. Deze winter lag ze wat langer op het droge, omdat ze een grote beurt kreeg op de werf van Martijn Perdijk.’

Binnert: ‘Is de *Constanter* vooral een wedstrijdboot of een toerboot? Het is een schip waar we heel veel plezier aan beleven, omdat het zo heerlijk zeilt. Ook wanneer we er een tocht mee zeilen, trimmen we alles goed; ook elke toertocht is een wedstrijd. Vroeger gingen bij wedstrijden de bedden en buikdenningen in de roef eruit en kwamen de emmers erin. Ik zat als jongetje in de kajuit te hozen en gaf voortdurend de volle emmers met water door naar achteren.’

Pieter: ‘Sinds een jaar of tien stuur ik de *Constanter* in de wedstrijden. We hebben streepjes op de rakbanden staan voor optimale trim. Overal hebben we tapejes geplakt en de hanenpoot draait mee. Er is nog een oude foto waarop het grootzeil is gereefd en er op de giek een extra balk is vastgezet voor de stevigheid. Reven was vroeger uitzonderlijk. Wij zijn niet banger dan onze voorouders, maar we reven wel eerder dan zij.’

Tynke: ‘Dat Pieter de boot overneemt en niet ik, vind ik prima. Pieter is bijna één geworden met de boeier. Tijdens wedstrijden zijn de rollen nu omgedraaid. Pieter staat aan het roer en papa zit op de kajuit bij de fok. Vroeger was dat andersom. Ik vind het prachtig om te zien hoe natuurlijk die overgang is verlopen.’

Pieter: ‘Met een vaste ploeg aan boord gaat alles vanzelf. We zijn tijdens wedstrijden een geoliede machine. Daar zit ook bijgeloof bij. Wij poetsen altijd het koper voor een wedstrijd, omdat het schip dan sneller zeilt. Daarvan zijn we overtuigd. Ik heb dat koperpoetsen geleerd van de vermaarde schipper Jelle Couperus. Ik realiseer me altijd wanneer wij ergens varen – en dan vooral rondom Grou – dat mijn voorvaders ook op dat water hebben gezeild. Ik kan zelfs oude foto’s terugkijken waarop ik letterlijk zie waar ze zeilden.’

Binnert: ‘Plezier hebben in goed gezelschap en dan het liefst met een *Constanter*-windje, kracht drie. Het meer mag dan eindeloos zijn... Dit jaar zetten we de puntjes op de i om het schip eruit te laten zien alsof het gisteren te water is gelaten. Jachtwerf “Wind en Water” heeft het hele schip gelakt en geveerd. Het ziet er prachtig uit. Wij doen ons best om de *Constanter* op haar mooist te laten zijn tijdens haar 150-jarig bestaan in 2027.’

Pieter: ‘Officieel ben ik nog geen eigenaar, maar het moment is ook eigenlijk niet belangrijk. Een overdracht voltrekt zich geleidelijk, over de jaren. Intussen dient de zesde generatie zich alweer aan. Zoals ik het varen heb geleerd, zo zullen ook mijn dochter Nynke en zoon Hidde ermee besmet raken. Ik ben de vorige generaties dankbaar voor de zorg waarmee zij de *Constanter* hebben onderhouden. Dankzij hen kan ik het schip in een geweldige staat overnemen.’

Binnert: ‘Bijna was de boeier er overigens niet meer geweest. Tegenover Hotel Oostergoo staat een aantal schiphuizen en in één daarvan lag de *Constanter*, vlak naast het terrein van onze voormalige hout- en palletfabriek. Op 11 juni 1960 brak daar brand uit en ook het schiphuis vatte vlam. De fabriek en het schiphuis brandden af, maar onze oud-schipper, Gerrit Wester, zag de brand en roeide met een bootje naar de overkant. Hij wist net op tijd de schepen naar buiten te duwen. De *Constanter* dreef voor top en takel richting het Pikmeer en was gered.’ 🦋